

KLIIMAMINISTEERIUM

Riigikogu esimees Lauri Hussar
Riigikogu

Teie 03.06.2026 nr 7-1.2/26-01150-2

Meie 03.07.2026 nr 1-14/26/2197-3

Vastused Riigikogu liikme Züleyxa Izmailova
küsimustele (KK 557) (Keskkonna kohta)

Austatud Riigikogu esimees Lauri Hussar

Täname esitatud pöördumise eest ning vastame esitatud küsimustele alljärgnevalt.

1. Kuidas hindab Kliimaministeerium Õhtulehes avaldatud CLCplus Backbone 2018 ja 2023 andmeid, mille järgi on Eesti kohalike omavalitsuste territooriumil viie aastaga maakategooria muutunud 259 416 hektaril, tehisalad kasvanud 4645 hektari võrra ning puudega kaetud alad vähenenud 191 752 hektari võrra?

Kliimaministeerium edastas vastava küsimuse Keskkonnaagentuurile, kes analüüsis eelnimetatud andmestikku.

Keskkonnaagentuuri tagasiside on, et tegemist on metoodilise/ tehnilise muudatusega. Analüüsi tulemusena ilmnes, et 2018. ja 2023. aasta kaartidel on selged klassifitseerimise erinevused. 2018. aasta kaardil ülehinnatakse puudega kaetud ala ning 2023. aasta kaardil alahinnatakse (olulisem on siiski 2018. aasta ülehindamine). Üsna läbiva näitena võib leida alasid, kus 2018. aasta pildil rohumaa on hinnatud puudega kaetuks ning 2023. aastal on sama ala hinnatud rohumaaks (sisulist muutust aga toimunud ei ole). Samuti on läbivalt täpsustunud metsa piiri määramine, st aladel, kus piir tegelikult muutunud ei ole, on 2023. aasta pildil metsa piir nihkunud sissepoole.

2. Kas Kliimaministeerium on ise analüüsinud rohealade, tehisalade, puuvõrde liituse ja puudega kaetud alade muutusi kohalike omavalitsuste ning asustusüksuste kaupa? Kui jah, siis millised on peamised järeldused ja kas need andmed tehakse avalikult kättesaadavaks?

Kliimaministeerium ise ei ole andmeid analüüsinud. Vastav pädevus asub Keskkonnaagentuuris.

3. Millise osa puudega kaetud alade vähenemisest moodustavad ministeeriumi hinnangul lageraied, millise osa ehitustegevus ja tehisalade laienemine ning millise osa muud põhjused?

Puudega kaetuse hindamisel tuleb arvestada, et raiutud alad uuenevad uute puudega. Puudega kaetus pikas ajaraamis väheneb maakasutuse muutuse tulemusena. See tähendab, et samaks jääva raiemahu juures toimub samaväärselt ka metsa uuenemine. Kui võrrelda 2018. aasta ja sellele

eelnevate aasta raiet, siis suuri muutusi olnud ei ole. Keskmisena on aastane lageraiete pind tõusnud paartuhat hektarit, mis annaks 5-aastaseks mõjuks 10-15 000 ha. See ei ole võrreldav artiklis mainitud ligi 200 000 hektariga.

Viie aasta tehisalade laienemise mõju puudega kaetud alade vähenemisele on 10 000-15 000 ha.

4. Milliste konkreetsete meetmetega püüab praegune valitsus pidurdada looduse kadu, sealhulgas puudega kaetud alade vähenemist, rohealade kahanemist ja tehisalade kasvu linnades, valdades ja asustusiüksustes?

Peamine siduv raam tuleneb Euroopa Liidu looduse taastamise määrusest, mille järgi peab Eesti koostama riikliku taastamiskava 2026. aasta septembriks. Määrus näeb linna ökosüsteemide puhul ette rohealade ja puudega kaetud alade netokao vältimise 2030. aastani ning nende kogupindala suurendamise pärast 2030. aastat. Seega on suund olemas, ning vajalikud meetmed, vastutajad, rahastus ja täpsed rakendusviisid täpsustatakse taastamiskavas.

Eesti maakasutust, sh tehisalade paiknemist, laiemalt kaardistatakse ka üleriigilise planeeringu 2050 raames, kus üheks peamiseks eesmärgiks maakasutuse planeerimisel on tehisalade laienemise piiramine ning pool-looduslike ja looduslike alade maakasutuse säilitamine.

5. Kuidas sobitub artiklis kirjeldatud areng — puudega kaetud alade vähenemine kõigis kohalikes omavalitsustes ja tehisalade kasv kõigis kohalikes omavalitsustes — valitsuse kliima-, looduskaitse-, metsandus- ja ruumipoliitika eesmärkidega?

Arvestades Keskkonnaagentuuri tagasisidet Öhtulehe artiklile, kus võrreldud on kahe erineva meetodika ja täpsusastmega kaardikihte, saab väita, et artiklis toodud statistika ei peegelda tegelikku olukorda. Kui puudega kaetud alade vähenemine ja tehisalade kasv saab kinnitust ka riiklikes andmetes, siis on tegemist sellise arenguga, mis vajab kindlasti tähelepanu. Samas tuleb eristada lühiajalist maakatte muutust ja pikaajalist maakasutuse muutust. Lageraie järel on puudega kaetud ala ajutiselt vähenenud, kuid ala jääb metsamaaks ja toimub taasmetsastamine või taasmetsastumine. Tehisalaks muutumine on aga enamasti pikaajalisem või pöördumatu muutus ning vajab ruumipoliitikas eraldi tähelepanu.

6. Kas Riigikokku jõudnud kliimaseadus ehk kliimakindla majanduse seaduse eelnõu adresseerib otseselt looduse kao pidurdamist, rohealade kaitset, puuvõrde liituse säilitamist või tehisalade laienemise piiramist? Kui jah, siis milliste konkreetsete sätete, eesmärkide või kohustuste kaudu?

Kliimakindla majanduse seaduse eelnõu reguleerimisala on eelkõige kliimamuutuste leevendamine, kliimamuutustega kohanemine ning nende eesmärkide seire ja aruandlus. Eelnõus on kliimamuutustega kohanemine defineeritud kui meetmete rakendamine kliimariskide maandamiseks, et tagada ühiskonna, majanduse ja ökosüsteemide vastupanuvõime ja heaolu. Eelnõus on ka põhimõte, et kliimaeesmärkide kavandamisel ja rakendamisel tuleb vältida teiste keskkonnanäesmärkide, sealhulgas elurikkuse eesmärkide olulist kahjustamist.

Samas ei kehtestata seaduse eelnõus eraldi norme rohealade pindala, puuvõrde liituse või tehisalade laienemise piiramise kohta. Need küsimused lahendatakse pigem looduse taastamise kava, planeerimisõiguse, kohalike omavalitsuste planeeringute ja rohevõrgustiku planeerimise kaudu.

7. Kui kliimaseadus käsitleb elurikkust ja ökosüsteeme peamiselt üldpõhimõtete tasandil, siis kuidas tagatakse, et need põhimõtted muutuvad tegelikeks kohustusteks ministriumitele, riigiasutustele ja kohalikele omavalitsustele?

Elurikkuse ja ökosüsteemidega tegelevad peamiselt keskkonnaseadustiku üldosa seadus (edaspidi KeÜS) ja teised looduskaitsega seotud õigusaktid. Kliimakindla majanduse seaduses sätestatud põhimõtete rakendamine toimub sarnaselt KeÜS keskkonnapõhimõtetele, muutudes tegelikeks

kohustusteks siis, kui need seotakse konkreetsete kavade, mõõdikute, aruandluse ja rahastusmeetmetega.

8. Milline on Eesti tegevuskava Euroopa Liidu looduse taastamise määruse rakendamiseks kohalike omavalitsuste tasandil, eriti linnaökosüsteemide, rohealade osakaalu ja puuvõrde liituse osas?

Kliimaministeerium on koostöös teiste riigiasutuste ja huvigruppidega ette valmistamas riiklikku looduse taastamise kava, mille aluseks on 2024. aastal vastu võetud Euroopa Liidu looduse taastamise määrus. Määruse alusel koostatav kava luuakse kaitstavate maismaa ja mere-elupaikade taastamiseks, jõgede sidususe parandamiseks, tolmeldajate populatsioonide suurendamiseks ning linna-, põllumajanduse ja metsaökosüsteemide taastamiseks.

Euroopa Liidu looduse taastamise määruse järgi tuleb linnaökosüsteemides tagada, et 2030. aastaks ei toimuks linna rohealade ja puuvõrde liituse kogupindalas netokadu ning pärast 2030. aastat tuleb saavutada kasvav trend, kuni jõutakse rahuldava tasemeni.

9. Kas valitsus plaanib luua kohalikele omavalitsustele eraldi rahastusmeetme linnapuude, parkide, rohevõrgustike, kõrghaljastuse ja kohalike rohealade taastamiseks ning laiendamiseks?

Keskkonnainvesteeringute Keskuse toetusmeetmete hulgas on juba olemas toetus, millega toetatakse kohalike energia- ja kliimakavade rakendamist ning linnades rohestamiskavade koostamist ja elluviimist. Seega on teatud rahastusraamistik juba olemas.

Looduse taastamise kava koostamise käigus tuleb hinnata, kas olemasolevad meetmed on piisavad või on vaja täiendavat rahastusmeetet just linnapuude, kõrghaljastuse, parkide, rohevõrgustike ja kohalike rohealade taastamiseks ning laiendamiseks.

10. Kas ministeerium peab vajalikuks muuta planeerimis-, ehitus- või looduskaitsereegleid nii, et uute arenduste ja taristuobjektide puhul hinnataks kohustuslikult mõju puuvõrde liitusele, rohevõrgustiku sidususele ja kohaliku elukeskkonna kliimakindlusele?

Kui uute planeeringutega kavandatakse tehisala loomist alale, mille sihtotstarve ei ole tehisala loomiseks sobiv (nt eeldab metsamaa muutmist elamu- vm maaks), hinnatakse muuhulgas ka kohaliku omavalitsuse üldplaneeringus kavandatud ja laiemalt rohevõrgustiku paiknemist. Juhul, kui mõni olemasolev planeering, kaitseväärtus vm seab arendusele piiranguid, ei ole võimalik tehisala loomiseks anda kooskõlastust või antakse see täiendavate tingimustega.

11. Kuidas tagab riik, et lageraiealade ajutist klassifitseerimist rohumaana ei esitletaks eksitavalt looduse või rohealade seisundi paranemisena ning kuidas hinnatakse nende alade tegelikku ökoloogilist kvaliteeti ja taastumist?

Looduse seisundi hindamisel ei saa lähtuda üksnes sellest, kuidas alad satelliidiandmetes paistavad. Oluline on hinnata ala tegelikku seisundit maa peal ja selle ökoloogilist kvaliteeti: milline on puittaimestiku liigiline koosseis, kui see on raiutud või hukkunud, siis kas ja mil määral seal mets taastub, kui suur on puuvõrde liitus, kas esineb kahjustusi, milline on elupaikade sidusus ning kas ala täidab rohevõrgustiku või elurikkuse seisukohalt sisulist rolli.

Keskkonnaagentuur viib regulaarselt läbi eluslooduse riiklikku seiret, mis näitab eluslooduse seisundi trende. Kaitse tulemuslikkuse osas esitab Eesti iga 6 aasta järel Euroopa Komisjonile Linnu- ja Loodusdirektiivi kohase aruande. Viimane aruanne koostati aastal 2025 ja on kättesaadav Keskkonnaportaalist ([Looduskaitse](#) | [Keskkonnaportaal](#)).

12. Kas Kliimaministeerium on valmis looma avaliku seiresüsteemi, mille kaudu saavad Riigikogu, omavalitsused ja elanikud regulaarselt jälgida rohealade, tehisalade, puuvõrde liituse ja puudega kaetud alade muutusi?

Keskkonnaagentuur töötab hetkel välja erinevaid kaugseire arendusi ja testib metoodikaid, mis aitavad saada tulevikus ülevaated raiealadest, puuvõrade liitusest, puuliigilist ja kahjustustest. Rohealade infot saab süsteemi lisada eraldi kaardikihina vastavalt sellele, kuidas omavalitsused rohealad määratlevad ja moodustavad.

Täna on vabalt kättesaadavad ja avalikult kasutatavad erinevad Maa- ja Ruumiameti kaardikihid, metsaregister jm registrid, kust saab vaadata infot maakasutuse kohta.

Lugupidamisega

(allkirjastatud digitaalselt)

Andres Sutt

energeetika- ja keskkonnaminister

Koopia: Riigikantselei

Maret Parv, 626 0726

maret.parv@kliimaministeerium.ee